

Palliatieve zorg

Dr. Peter Demeulenaere MD MSc
CPZ Sint-Camillus
GZA Ziekenhuizen Antwerpen
UA

2 mei 2012 Farmant

Maria (1)

- Vrouw, 37 j., gehuwd sinds één jaar, pasgeboren baby Richard
- Ze woont sinds 5 jaar in België
- Ze is Amerikaanse met Mexicaanse roots (familie van herkomst woont in Texas (US))
- Maria is katholiek geïnspireerd

Maria (2)

- **Scharnier-moment 1** : begin van de ziekte : diagnosestelling & waarheidsmedeling
- **Assessment**
  - De ziekte manifesteert zich voor het eerst met een epilepsie aanval daags na de geboorte van haar eerste baby Richard
  - Diagnose : anaplastisch astrocytoma III frontaal rechts (04/2004)
  - Veel verdriet en woede bij het vernemen diagnose

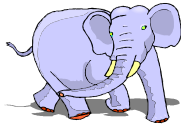
De waarheid - aanbevelingen

- de waarheid medelen is een taak voor de arts
- waarheidsmededeling is geen éénmalig feit maar een proces: doseer ! (cave 'natte dweil')
  - mensen hebben recht op de waarheid maar...
  - de meeste patiënten willen weten maar niet allemaal evenveel
- sta stil bij je eigen gevoelens
- bewaar het perspectief van hoop !
- in waarheid kunnen omgaan is essentiële voorwaarde voor palliatieve zorg

Gevolgen van niet meedelen

- De hulpverlener: geen idee wat patiënt als behandeling wenst
- De patiënt: kan niet autonoom beslissen
- Kans ontnomen om tijdig regelingen te treffen
- Patiënt heeft geen echte ondersteuning en begeleiding, geen gedeelde zorg, is eenzaam en angstig
- ☞ *paradox*: meeste patiënten voelen of zijn zich bewust dat er al dan of niet openlijk met hen wordt gesproken
- ☞ 'conspiracy of silence' is erger dan 'shared truth'

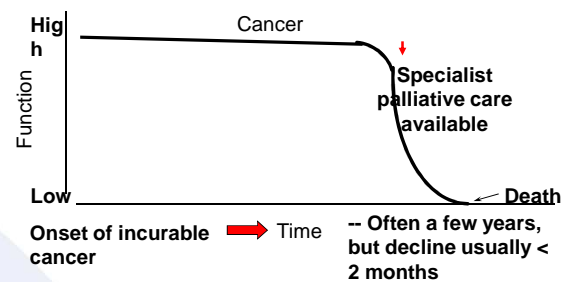
Maria (3)

- Scharniermoment 2 : behandelingsfase
- Assessment
  - Chirurgie en combinatie radiotherapie-chemotherapie met Temodal® wordt toegepast
  - Gevaar voor epilepsie-aanvallen is groot : Depakine® wordt opgestart ter preventie van epilepsie
  - Acceptatie en hoop op genezing

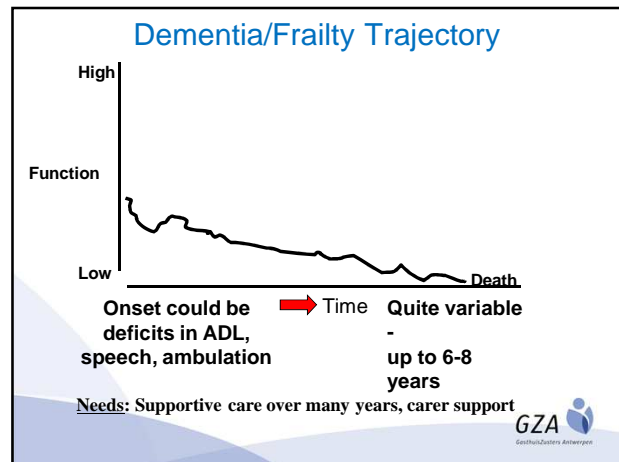
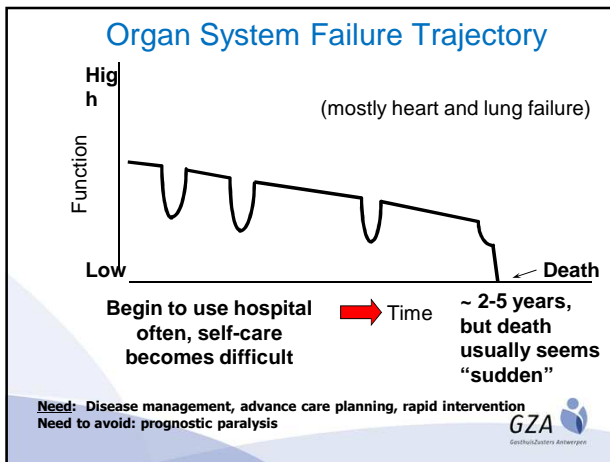
Maria (4)

- Scharniermoment 3 : herval van de ziekte
- Assessment
  - Controle-MRI toont herval van de ziekte aan de linker kant in september 2004
  - Stop curatieve behandeling (chemotherapie)
  - Weinig symptomen op dat moment
  - Maria negeert het slecht nieuws, ook de partner schijnt niet te beseffen dat het einde nadert

"Cancer" Trajectory, Diagnosis to Death

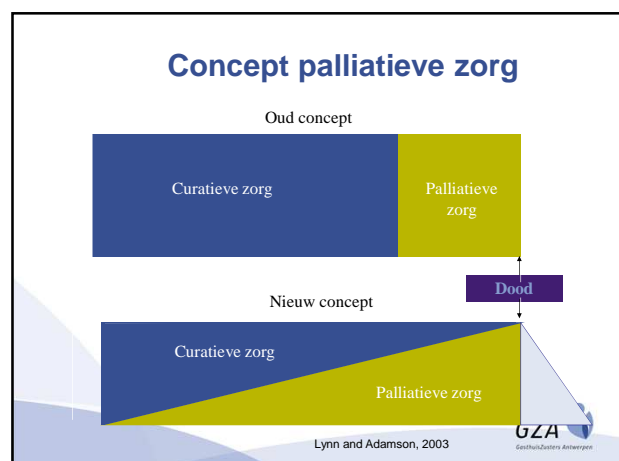
Need: Excellent medical care meshed with supportive hospice care

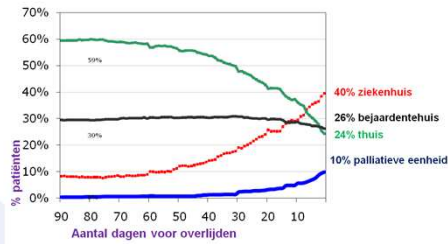
Maria (5)

- Schamiermoment 4 : palliatieve fase
- Assessment :
  - Einde september 2004 : hemiparese rechts en dysarthrie / hoofdpijn / gevaar voor epilepsie-aanvallen persisteert
  - Maria wenst om zo lang mogelijk thuis te blijven
  - Negatie wijkt voor intens verdriet bij Maria om alles los te moeten laten : man, baby..
  - Angst voor het einde : hoe zal dit lopen, kan dit wel thuis gebeuren?
  - Angst en verdriet bij de man

GZA
Gezondheidszorg Antwerpen

Plaats van zorg in de laatste 3 maanden

Care in the last months of life in Belgium. Senti-MELC study, 2007

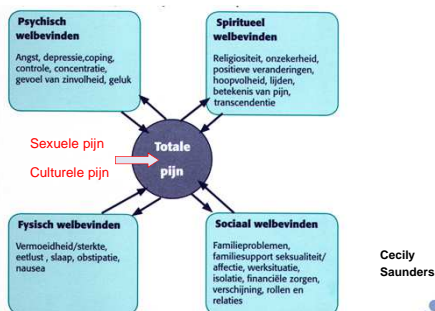

Maria (6)

- Start palliatieve thuiszorg : actieplan
  - Opstarten Medrol® : 32 mg -> 96 mg per dag
  - Doorbraakpijn : eerst Dafalgan-Codeine®, later MS Direct® 10 mg
  - Valium® voor rectaal gebruik in reserve houden
  - Gesprek over het verdere beloop van de ziekte, de angsten en de mogelijke opties bij het levenseinde
  - Verpleeghulp inschakelen

Concept totale pijn

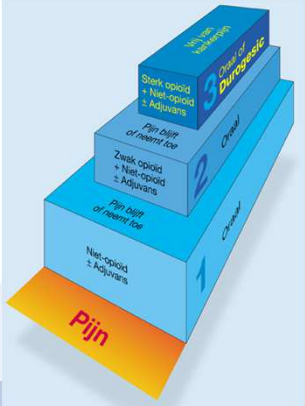

Pijntypes en reactie op morfine

Opioid-responsief

• Nociceptieve pijn	
• weke delen pijn	++++
• lymfoedeem pijn	+++
• viscerale pijn	+++
• botpijn	++
• spierpijn	++
• Niet-nociceptieve pijn	
• neuropathische pijn (compressie, invasie)	+
• intracraniele overdruk	+
• psychogene pijn	0
• spirituele pijn	0

WHO Ladder

- juiste geneesmiddel
~ type pijn
- juiste dosering
~ getitreerd
- juiste tijdsinterval
~ vaste tijdstippen
- juiste toedieningswijze
~ minst belastende weg
- aandacht voor neveneffecten

GZA
Gezondheidszorg Antwerpen

Zwakke opioïden : WGO trap 2

- Codeïne (Dafalgan-Codeïne®): tot 240 mg / 24 uur
- Tramadol (Contramal®), Dolzam®, Tradonal®): tot 400 mg / 24 uur
- Buprenorfine (Transtec®): 35 – 140 ug/uur patch (in de praktijk eerder trap 3)
- Tilidine (Valtran®) : tot 4 x 40 gtt / 24 uur
- Bij matige pijn
- Centraal werkend, trap 1 behouden
- Bijwerkingen bij hogere doses
- Plafondeffect, dus beperkte waarde

GZA
Gezondheidszorg Antwerpen

Sterke opioïden : WGO trap 3

- **Morfine**
- **Fentanyl**
- Andere sterke opioïden : metadon, **hydromorfone**, **oxycodone**, diamorfine, piritramide, pethidine
- Bij hevige pijn
- Centraal werkend
- Trap 1 kan worden behouden
- Trap 2 in de regel stopzetten
- GEEN plafondeffect

GZA
Gezondheidszorg Antwerpen

Bijwerkingen van opioïden

- constipatie
- sufheid
- verwardheid
- nausea en braken
- urineretentie
- droge mond
- zweten
- jeuk
- myoclonus
- ademhalingsdepressie
- tolerantie
- afhankelijkheid
- *“Regular doses of morphine may be indicated and safely instituted early in the course of a patient’s illness and continued for many months. Patients treated with morphine whose pain ameliorates can reduce the dose and discontinue it without difficulty.”*

GZA
Gezondheidszorg Antwerpen

Verskil bijwerkingen opioïden

	Transtec®	Tramadol	Morfine	Fentanyl
Misselijkheid	16,7%	24-40%	10-40%	25-32%
Braken	9,3%	9-17%	15-40%	18%
Duizeligheid	6,8%	16-33%	-	-
Constipatie	5,6%	24-46%	44-67%	22-35%

Constipatie en opioïden

Morfine

Oraal kortwerkend : morfine HCL

- Snel inzettende (1/2 - 3/4 uur), maar kortdurende werking (4 uur)
- 6 x per dag toedienen
- siroop magistraal bereiden 1 - 5 mg
- druppels Oramorph®
- tabletten MS Direct® 10 mg (niet meer terugbetaald)

Oraal langwerkend : morfine sulfaat

- traag inzettende (2 uur), maar langdurige werking (12 - 24 uur)
- 1 - 2 x per dag toedienen
- pas instellen na stabilisatie met kortwerkend preparaten
- bij doorbraakpijn kortwerkend preparaat (1/6 dagdosis)
- tabletten : MS Contin® 10 - 30 - 60 - 100 - 200 mg (of generiek)

Parenteraal kortwerkend : morfine HCl

- Ampullen 10 - 20 - 30 - 40 mg/ml
- Werkingsduur 4 uur
- Dosis SC = 1/2 OR / IV = 1/3 OR

Morfine opvolging

- **Titrezen** en **testen** of de pijn 'opioïd-responsief' is
- Titreer in principe **altijd opwaarts**, op geleide van de benodigde extra-doses en op geleide van de klinische situatie, meestal met stappen van 30 - 50 %
- Titreer in principe **nooit neerwaarts**, tenzij bij toxiciteit (terminaal / verminderde nierfunctie), bij onaantvaardbare bijwerkingen of na toepassing radiotherapie of zenuwblok : 25% per stap / dag

Fentanyl bij het levenseinde

- Fentanyl patch onveranderd ter plaatse laten
  - Bijkomend opioïd starten, meestal morfine via een spuitdrijver
  - Dosis berekenen op totale hoeveelheid opioïd (morfine + fentanyl patch)
OF
- Fentanyl patch volledig switchen
- **Equivalentie : 1 µg fentanyl ~ 1 µg buprenorfine patch !**

Hydromorfone (Palladone®)

- Werkingsduur 12 uur (voor de SR vorm)
- Verpakking : 30 x 4 / 8 / 16 / 24 mg
- Nevenwerkingen : idem als de andere opioïden
- Dosis : optitreren, 2x per dag toedienen
- **Equivalentie : morfine / hydromorfone 7,5 : 1**
- Doorbraakpijn : Palladone IR 1.3 mg toedienen
- Nu ook parenterale vorm

Oxycodone (Oxycontin®)

- Ook antagonisme kappa-receptoren : meer effectief bij neuropathische pijn ?
- Ook effectief bij viscerale pijn
- Bifasische vrijstelling : snelle (binnen het uur) en langdurige component (tot 12 uur)
- Dosering : 5 – 10 – 20 – 40 – 80 mg
- **Equivalentie : morfine / oxycodone 2 : 1**
- Terugbetaling aanvragen ziekenfonds
- Doorbraakpijn : oxycodoneHCl (Oxynorm Instant (5-10-20 mg))
- Nu ook parenterale vorm

Doorbraakpijn

- Principe : tenminste de dosis die om de 4 uur nodig => dosis = 1/6 van de equivalente dagdosis morfine : weinig of geen evidentie hier rond
- Bij de berekening alle opioïden meerekenen (morfine, patch etc)
- Klassiek : snelwerkend opioïd
  - MorfineHCl PO of SC
  - Fentanyl SL
  - Palladone IR en Oxynorm Instant PO

Nierinsufficiëntie

- Indien klaring < 30-50 ml / min
- Liever niet: NSAï, morfine, oxycodone
- Mogelijk wel: fentanyl, hydromorfone, methadon

Leverinsufficiëntie

- Bij ernstige leverinsufficiëntie
- Liever niet: morfine, oxycodone, hydromorfone
- Mogelijk wel: fentanyl

Opioidrotatie/switch

- Individuele patiënt reageert soms beter op het ene dan op het andere opioid (i.c. analgesie en/of bijwerkingen)
- Uitvoeren opioidswitch : bij patiënten die onvoldoende analgesie verkrijgen of die te veel neveneffecten ervaren
- Bij elke switch bestaat gevaar voor overdosage (o.v. onvolledige kruistolerantie)
  - i.g.v. bijwerkingen : 75% equi-analgetische dosis
  - i.g.v. onvoldoende analgesie : 100% equi-analgetische dosis
- Bij switch kunnen soms kortstondig dervingsverschijnselen optreden (wegens inwerking op verschillende opioidreceptoren)

Opioid-geïnduceerde hyperalgesie

- Allodynie en/of myoclonieën
- Bij snelle toename pijn en/of snelle dosisverhoging en/of hoge dosis opioïden
- Aanpak :
  - Vermindering dosis opioïden (25%)
  - Opioidrotatie
  - NMDA-antagonisten (ketamine)

Doorbraakpijn

- Pijn die boven het normale pijnniveau uitpiekt
  - niet voorspelbaar : spontane doorbraakpijn
  - wel voorspelbaar : incidentele pijn of 'end of dose pijn'
- Wel degelijk een probleem : 64 % bij kankerpatienten
- Geassocieerd met hogere pijnscores en minder goede levenskwaliteit
- Meer voorkomend bij botmetastasen (wervelzuil) en neuropathische pijnorigines

Doorbraakpijn

- Principe : tenminste de dosis die om de 4 uur nodig => dosis = 1/6 van de equivalente dagdosis morfine : echter weinig of geen evidentie hier rond
- Bij de berekening alle opioïden meerekenen (morfine, patch etc)
- Klassiek : snelwerkend opioïd
  - MorfineHCl PO of SC (of IV)
  - Sufentanyl SL (Sufenta forte®)
  - Hydromorfone (Palladone®) PO of SC (of IV)
  - Oxycodone (Oxynorm®) PO of SC (of IV)
  - Fentanylcitraat SL (Abstral®) of nasaal (Instanyl®)
  - Uitzonderlijk kortstondige sedatie met midazolam (Dormicum®)

Fentanylcitraat (Abstral®, Instanyl®)

- Werkzaam binnen de 10-15'
- Bij doorbraakpijn bij patiënten die reeds met continue opioïden behandeld worden
- Aparte titrage op geleide van het analgetisch effect, dus steeds beginnen met de laagste dosering !!
- Sublinguaal : **Abstral®**
  - 6,5 € per toediening !
  - Dosering : 100-200-300-400-600-800 µg per tablet
- Nasaal : **Instanyl®**
  - 10,5 € per toediening !
  - Dosering : 50-100-200 µg per neusspray

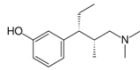
Opioid sparende therapie

- Palliatieve chemo- of radiotherapie
- Corticosteroiden : Medrol®, dexametasone
- NSAï : Gambaran®, Celebrex®
- Antidepressiva : Redomex®, Cymbalta®, Eflexor®
- Anti-epileptica : Neurontin®, Lyrica®
- Lidocaine : Versatis®
- Anti-cholinergica : Buscopan®
- Benzodiazepines : Rivotril®, Valium®

Nieuw : tapentadol (Nucynta®)

- Niet-morfine structuur
- Dubbele manier van actie
  - μ -receptor agonist (cfr. morfine, oxycodone)
  - Noradrenaline re-uptake inhibitie (cfr tramadol, duloxetine)
- Effectiviteit tussen tramadol en morfine
- Minder neveneffecten dan morfine
- Redelijk veel evidentie in niet-kankerpijn
- FDA approval (2008) voor matige tot ernstige pijn
- Samenwerking Johnson & Johnson – Grünenthal

Speekseltest

- De speekseltest maakt gebruik van specifieke monoclonale antistoffen tegen 6-acetylmorfine
- Geen problemen met buprenorfine, fentanyl, oxycodone, tramadol
- Mogelijks wel problemen bij morfine, codeïne of heroïne

Anticiperen

- Vooruit durven kijken : vroegtijdig de zorg plannen
- In het geval van Maria :
  - Fysisch
    - Doorbraakpijn-medicatie bij pijn voorzien
    - Laxativa opstarten bij opioïd-gebruik
    - Valium® voorzien voor epilepsie
    - Stervensscenario 'voor'-zien : intracranieële overdruk !
  - Psychosociaal
    - Angsten en denkbepelden over het sterven bespreken
    - Beslissingen bij het levenseinde bespreken
  - Tijdig inschakelen **hulpbronnen** : thuiszorgteam en palliatief team en mantelzorg

39

Hulpbronnen

- Netwerken palliatieve zorg / mobiele equipes
  - Vrijwilligers inzetten
  - Spuitdrijvers uitlenen
  - Advies en bezoeken door palliatief deskundigen
  - Palliatieve wachtkoffer (P)
- Centra voor palliatieve zorg : palliatieve dagcentra en residentiële eenheden
- Zorgprogramma palliatieve zorg voor de huisarts HIPP (Domus Medica)
- Hulpijn referentie-artsen palliatieve zorg UA 0800-30888
  - Telefonisch huisarts naar huisarts
  - Symptoomcontrole, ethische vragen, zelfhulp...

40

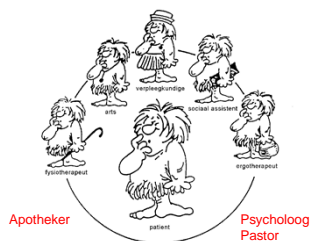
Interdisciplinair samenwerken

Interdisciplinair samenwerken

- Definitie WHO : « interdisciplinaire wijze » rond fysische – psychische - sociale – spirituele noden
- Individuele verantwoordelijkheid en deskundigheid = bouwsteen
- Overtuigd van gelijkwaardigheid
- Samenwerken i.f.v hetzelfde doel (patiënt)
- Goede communicatie is essentieel

Samenstelling interdisciplinair team

Taak van de arts (1)

- Taak varieert volgens de setting
- Medisch-technisch
  - begeleider over de stadia heen
  - omslag curatief / supportief -> palliatief
  - symptoomcontrole : assesment / management
  - palliatieve technieken
  - palliatieve tegemoetkoming
  - medische beslissingen bij het levenseinde

Taak van de arts (2)

- **Communicatief**
  - patiënt : prognose, verwachtingen
  - familie : verwachtingen, afspraken
  - andere hulpverleners : overleg, afspraken, transfer
  - bereikbaarheid
- **Spiritueel - emotioneel**
  - ondersteuning patiënt : waarheid, zingeving
  - ondersteuning familie : draagvlak
  - ondersteuning team

Taak van de apotheker

- Taak varieert volgens de setting
- **Medisch-technisch**
  - Mede-begeleider over de stadia heen
  - Pijn & symptoomcontrole :
    - afleveren geneesmiddelen oraal / transdermaal / parenteraal
    - bewaken interacties - dosering
    - samenstelling spuitdrijvervulling
    - administratieve regelingen ziekenfonds
- **Communicatief**
  - Luisterend oor, aanspreekpunt voor patient / familie

Maria (7)

- **Scharniermoment 5 : de eindfase**
- **Assessment**
  - Begin december 2004
  - Totale hemiparalyse rechts, afasie -> heel moeilijke communicatie !
  - Bedlegerigheid , incontinentie, totale afhankelijkheid
  - Slikproblemen
  - Toenemende hoofdpijn

Maria (8)

- **Intensivering palliatieve zorg : actieplan**
  - Familiemeeting : waarheid, draagkracht...
  - Intensivering verpleegkundige zorg : blaassonde, spuitdrijver, preventie decubitus
  - Intensivering mantelzorg : zussen uit USA, vrijwilligers netwerk palliatieve zorg
  - Contacteren netwerk palliatieve zorg : spuitdrijver
  - Medicatie
    - Stop orale medicatie (niet meer mogelijk)
    - Instellen spuitdrijver met morfine, lage dosis Temesta®
    - Aacidexam® in shot SC

Zorg voor de familie

- **Families:** 'the hidden patient'
- Probleemoplossend vermogen bevorderen
  - Praktische ondersteuning : informatie ziekteproces, voorzieningen, procedures
  - Emotionele ondersteuning en erkenning, waardering
- Cohesie bevorderen : familiemeeting (waarheid, levenseinde, conflicten, draagkracht)
- Ondersteuning bij het verwerken nadien : rouwfase

Maria (10)

- **Scharniermoment 6 :** terminale fase
- **Assessment :**
  - volledig coma, verkrampde hals
- **Terminale fase : actieplan**
  - Afbouwen en stoppen Acidexam® (futiel)
  - Proportioneel opdrijven morfine in de spuitdrijver, behouden van dosis Temesta®
  - Scopolamine in reserve ivf reutel

Palliative sedation ↔ Euthanasia

Symptomatic treatment

- **Intention** symptomtreatment
- **Means:** zas much as necessary to treat the symptom (sleep) (proportionality-principle)
- **Result:** symptomcontrol (exceptional shortening of life)
- No legal procedure
- Caution !

Active ending of life

- **Intention:** ending of life
- **Means:** letal medication
- **Result:** death of patient
- Legal procedure
- Caution !

Maria (11)

- **Scharniermoment 7 :** NA het overlijden
- **Assessment**
  - Na 2 dagen overlijdt Maria rustig, ze wordt thuis opgebaard.
  - De familie is verdrietig maar tevreden
- **Rouwfase : actiepunten**
  - Rouwgesprek nadien : samen inkijken afscheids-foto-gedichten boek voor baby Richard
  - De echtgenoot wordt verwezen naar zelfhulpgroep voor 'jonge weduwnaars' en later naar rouw-therapeut ivm complexe rouw

Conclusies

- In waarheid omgaan
- Gebruik scharniermomenten om de zorg te sturen: wanneer palliatieve zorg inschakelen ?
- Aangepast pijn & symptoombeleid
- Anticipeer op mogelijke problemen (ziektetrajecten)
- Gebruik palliatieve hulpbronnen
- Werk multidisciplinair
- Zorg voor de familie
- Zorg voor jezelf

Coda Palliatief Dagcentrum

Een houvast in bewegende tijden

Bredabaan 743
Gooreind – Wuustwezel
Tel : **03/637.55.88**
npzn@skynet.be

Coda Dagcentrum

1

Coda Dagcentrum

Wie ben ik - vrijwilliger zijn

Coda Dagcentrum

2

Coda Dagcentrum binnen het Coda-geheel

Coda Dagcentrum

3

Coda Dagcentrum

- Iemand verneemt dat hij/zij ongeneeslijk ziek is
  - Persoon en naasten ervaren een schok
  - Toekomst wordt onzeker
  - Existentiële vragen komen, oa
“Hoe het leven nog zinvol beleven ?”

Coda Dagcentrum

4

Coda Dagcentrum

- Leven verandert ingrijpend en Coda Dagcentrum kan een *houvast* zijn in deze bewegende tijden

Coda Dagcentrum

5

Coda Dagcentrum

- Voor wie
- Doelstellingen
- Filosofie
- Doelgroepen
- Aangeboden diensten

Coda Dagcentrum

6

Coda Dagcentrum Voor wie

- Ongeneeslijk zieken die
  - Nood hebben aan adempauze, andere omgeving, luisterend oor ...
  - Tussen belastende therapieën tot rust willen komen
  - Behoeft hebben om routine te doorbreken
  - (Opnieuw) sociale contacten willen

Coda Dagcentrum

7

Coda Dagcentrum Doelstellingen

- « Respite care »
  - Adempauze en ondersteuning aan familie en zorgverleners door dagopvang
  - Zieke kan langer thuis blijven ipv permanente plaatsing buitenshuis
  - Ingestelde therapieën worden in samenspraak met huisarts en thuiszorg opgevolgd
  - Team van palliatieve verpleegkundigen, opgeleide vrijwilligers en diverse deskundigen

Coda Dagcentrum

8

Coda Dagcentrum Doelstellingen

- “Rehabilitation”
  - Terugkrijgen van je plek in dagelijks leven : (reïntegratie, daar waar isolatie en eenzaamheid te groot werden)
  - Heropbouw van je bestaan met een beperking

« Hoe word je van patiënt (iemand met een ziekte) weer normaal mens (met beperkingen) ? »

Coda Dagcentrum

9

Coda Dagcentrum Filosofie - 1

- Schakel en meerwaarde in de zorg thuis
  - Op basis van evenwaardigheid : « Gast » ipv « zieke »
  - Kwalitatief dagje-uit
  - Luisterend oor en ontmoetingsplaats met lotgenoten
  - Ruimte bieden waar gast zichzelf kan zijn

Coda Dagcentrum

10

Coda Dagcentrum Filosofie - 2

- Accent ligt op het « Leven »
  - Nadruk op genieten en ontspannen
  - Verwennen in gastvrije, huiselijke sfeer : « bijna-thuis » creëren
  - Speciale aandacht voor « gewone » dingen

« Veel *kan* maar niets *moet* ! »

Coda Dagcentrum

11

Coda Dagcentrum De TAFEL

Coda Dagcentrum

12

Coda Dagcentrum De TAFEL

- Centraal punt in het Dagcentrum-gebeuren
  - Gesprekken met lotgenoten, vrijwilligers en deskundigen
  - Creatief bezig zijn
  - Samen aperitieven en eten
- Gastvrije en huishoudelijke sfeer
  - Gevoel van samenhang : « familiaal »

Coda Dagcentrum

13

Coda Dagcentrum De TAFEL

Coda Dagcentrum

14

Coda Dagcentrum Doelgroepen

- Interactie met anderen staat centraal
  - Voornamelijk mensen met kanker, ALS en MS

Coda Dagcentrum

15

Coda Dagcentrum Aangeboden diensten

- Medisch consult en verpleegkundige zorgen
- Ondersteuning op psychologisch en sociaal vlak
- Warme maaltijd, zo nodig aangepast
- Mogelijkheid tot wandelen, creativiteit en buitenactiviteit
- Comfortzorg
- Extra diensten : pedicure, manicure, kapper ..
- Vakanties : 1 midweek in Frankrijk en aan zee

Coda Dagcentrum

16

Coda Dagcentrum Iedereen kan verwijzen

- Patiënt, familie en vrienden
- Coda Hospice
- Verenigingen
- 1ste lijn zorgverleners
- Palliatieve thuiszorg
- Palliatief netwerk
- Huisartsen
- Ziekenhuizen
  - artsen
  - Sociale dienst
  - Support team
- Palliatieve residentiële eenheden

Coda Dagcentrum

17

Coda Dagcentrum Procedure voor toelating

- Contact met dagcentrum
- Intake gesprek met verpleging
  - Medische problematiek
  - Is dagcentrum juiste plek ?
  - Verwachtingen patiënt, familiale zorgverlener
- Dagcentrum op proef om sfeer te ervaren
- Patiënt beslist of hij/zij deel wil uitmaken van het geheel

Coda Dagcentrum

18

Coda Dagcentrum Praktisch -1

- Openingstijden
  - Maandag tot vrijdag (uitgezonderd feestdagen)
  - 10.00 u tot 17.00 uur
- Vervoer door familie of Dagcentrum

Coda Dagcentrum

19

Coda Dagcentrum Praktisch -2

- Persoonlijke tussenkomst patient : 10 €/dag
  - Inclusief warme maaltijd en alle drank (koffie, thee, frisdrank)
  - Gebruik van alle genoemde diensten : kapper, pedicure etc
  - Bijdrage 0,15 €/km voor vervoer door Dagcentrum

Coda Dagcentrum

20

Coda Dagcentrum Tot Slot

- Helpt laatste fase voor palliatieve patienten aangenamer en zinvoller te maken
- Palliatieve patienten roemen de steun en de verzorging die ze er krijgen
- De liefdevolle zorg en de vele kleine dingen maken dat een dag in het Coda Dagcentrum kwaliteit aan het leven toevoegt

Coda Dagcentrum

21

Impressies

Coda Dagcentrum

22

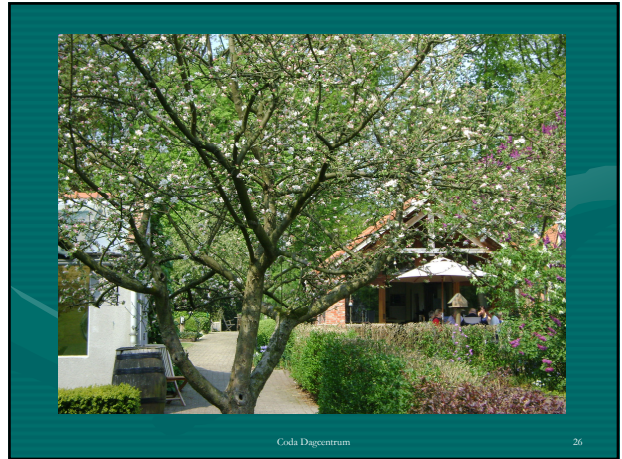
Coda Dagcentrum

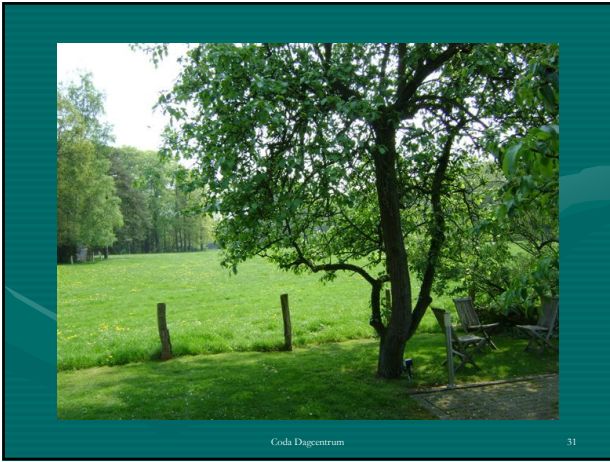
23

Coda Dagcentrum

24

Coda Dagecentrum

31

Coda Dagecentrum

32